

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kž-rz 29/2019-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Ranka Marijana kao predsjednika vijeća, te Ileana Vinja, Melite Božičević-Grbić kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Maje Ivanović Stilinović kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog R. B., zbog kaznenog djela iz članka 91. stavka 2. točke 6. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12. 56/15. i 61/15., dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbi braniteljice optuženog R. B., odvjetnice A. T. podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Rijeci od 18. lipnja 2019. broj K-Rz-2/2017-127, u sjednici vijeća održanoj 7. studenog 2019.,

p r e s u d i o j e :

I. Prihvaća se djelomično žalba braniteljice optuženog R. B., odvjetnice A. T., preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni na način da se optuženi R. B. zbog kaznenog djela iz članka 91. stavka 2. točke 6. KZ/11. zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim na temelju članka 91. stavka 2. KZ/11. osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 9 (devet) godina.

II. U ostalom dijelu odbija se žalba braniteljice optuženog R. B., odvjetnice A. T., kao neosnovana te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom Županijskog suda u Rijeci, optuženi R. B. (suđen u odsutnosti) proglašen je krivim da je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, ratni zločin iz članka 91. stavka 2. točke 6. KZ/11. i na temelju članka 91. stavka 1. (pravilno bilo bilo: stavka 2.) KZ/11. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina.

Na temelju članka 158. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17., dalje: ZKP/08.) oštećena T. T. i oštećena V. J. upućene su s imovinskopравnim zahtjevom u parnicu.

Na temelju članka 148. stavka 1. ZKP/08. nalaženo je optuženom R. B. da podmiri troškove kaznenoga postupka iz članka 145 stavaka 1. i 2. točaka 1., 6. i 7. ZKP/08. u

paušalnom iznosu od 2.000,00 kn (dvije tisuće kuna), putne troškove svjedoka i to A. M. J. u iznosu od 166,00 kn (sto šezdeset šest kuna), V. J. u iznosu od 166,00 kn (sto šezdeset šest kuna), T. T. u iznosu od 150,00 kn (sto pedeset kuna), K. B. u iznosu od 150,00 kn (sto pedeset kuna), D. T. u iznosu od 166,00 kn (sto šezdeset šest kuna), M. G. u iznosu od 138,00 kn (sto trideset osam kuna), S. M. u iznosu od 99,00 kn (devedeset devet kuna), D. S. u iznosu od 166,00 kn (sto šezdeset šest kuna), M. M. u iznosu od 103,00 kn (sto tri kune), podvozne troškove službenih osoba – predsjednice vijeća radi saslušanja svjedoka u B. u iznosu od 1.123,65 kn (tisuću sto dvadeset tri kune šezdeset pet lipa) i svjedoka u B. u iznosu od 528,00 kn (petsto dvadeset osam kuna), nagradu branitelja po službenoj dužnosti za obranu tijekom istražnog postupka u iznosu od 1.500,00 kn (tisuću petsto kuna), nagradu stalnog sudskog vještaka prof. dr. sc. D. C. u iznosu od 520,00 kn (petsto dvadeset kuna), dok je određeno da će se o svim ostalim troškovima donijeti posebno rješenje.

Nasuprot tome, na temelju članka 452. točke 3. ZKP/08. protiv tog optuženika odbijena je optužba da bi počinio kazneno djelo sprečavanja dokazivanja iz članka 304. stavka 1. KZ/11.

Na temelju članka 149. stavka 1. ZKP/08. određeno je da troškovi kaznenog postupka iz članka 145. stavka 2 točaka 1. do 5. ZKP/08. te nužni izdaci okrivljenika te nužni izdaci i nagrada branitelja, u ovom dijelu, padaju na teret proračunskih sredstava.

Protiv osuđujućeg dijela te presude žalbu je podnijela braniteljica optuženog R. B., odvjetnica A. T., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja te odluke o kazni, s prijedlogom da se pobijana presuda ukine i predmet uputi prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje i odluku, odnosno da pobijanu presudu preinači na način da optuženika oslobodi optužbe.

Državni odvjetnik nije odgovorio na žalbu braniteljice optuženika.

Spis je u skladu s odredbom članka 474. stavka 1. ZKP/08. dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

U žalbi braniteljica optuženika ističe bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08., s obrazloženjem da pobijana presuda ne sadrži valjane razloge o odlučnim činjenicama, odnosno da su ti razlozi nedovoljno jasni, a i proturječni ispravama koje prileže u spisu. U prilog toj tvrdnji navodi da prvostupanjski sud ne daje suštinsku ocjenu svakog dokaza zasebno i u njihovoj ukupnosti, a da se obrazloženje pobijane presude sastoji u pojašnjavanju razloga zbog kojih prvostupanjski sud ne prihvaća obranu optuženika, pri čemu se navode iskazi svjedoka koji idu u prilog optužbi, a zanemaruju oni iskazi svjedoka koji ukazuju na moguću nedužnost optuženika.

Protivno tim žalbenim navodima, prvostupanjski je sud u obrazloženju svoje presude dao jasne, detaljne i argumentirane razloge u odnosu na sve odlučne činjenice na temelju kojih se njegovi zaključci mogu uspješno ispitati, pri čemu je detaljno analizirao i potom cijenio iskaze svjedoka koje prihvaća, kao i one koje ne prihvaća, o čemu je dao valjane razloge, a ti razlozi nisu proturječni ispravama koje prileže spisu. Zbog toga nije ostvarena

citirana postupovna povreda koja se ističe u žalbi. Drugo je pitanje što se žaliteljica s tim zaključcima ne slaže. Stoga se ovim navodima žalbe ustvari pobijaju činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda o čemu će nastavno biti riječi.

Pobijajući utvrđeno činjenično stanje, braniteljica optuženika smatra da se pobijana presuda temelji isključivo na nevjerodostojnim iskazima svjedoka S. M. i M. G., čija odstupanja u iskazivanju u suštini upućuju na to da oni nisu vidjeli je li optuženik pucao u hrvatske vojnike.

Naime, svjedok S. M. je u istrazi iskazao da su inkriminiranog dana iz automobila bijele boje izašla dvojica muškaraca, da su odložili oružje na haubu svog automobila i da su potom podigli ruke u znak predaje, a da su M. B. i optuženi R. B. uperili puške u njih, nakon čega je M. B. pucao, dok za R. B. nije siguran, nakon čega su obojica muškaraca pali odmah na cestu. Na raspravi je opisao da su i M. B. i optuženi R. B. pucali u obojicu hrvatska vojnika koji su se predali, pri čemu ne zna koji od njih je ubio kojeg vojnika, ali da je siguran da su obojica pucali. Razliku u iskazu danog u istrazi pojasnio je time da su se M. B. i optuženi R. B. nakon inkriminiranog događaja hvalili u postrojbi kako su ubili dvoje hrvatskih vojnika te je ponovio da se on nalazio na udaljenosti od oko 15 metara u trenutku kada su obojica pucali u njih. Svjedok M. G. je pak u istrazi iskazao da je on vidio da je u hrvatske vojnike koji su se predali pucao optuženi R. B. i da ih je on ubio jer je vidio kako su pogodeni odmah pali na cestu, dok je na raspravi iskazao da su obojica imali upereno oružje u hrvatske vojnike te da su pucali i M. B. te optuženi R. B. Razliku u iskazu danog u istrazi pojasnio je time da je siguran da je u istrazi iskazao da su pucali i M. B. i optuženi R. B. Uz navedeno, ova dva svjedoka identično iskazuju o nailasku osobnog vozila bijele boje, izlasku dvojice hrvatskih vojnika iz vozila, njihovoj odjeći, načinu na koji su na haubu vozila položili dugo oružje i bombu, podigli ruke u zrak i krenuli prema tenku.

Navedene iskaze posredno potvrđuje i svjedok M. M. koji je na raspravi iskazao da su mu upravo svjedoci S. M. i M. G. rekli da su vidjeli da je optuženi R. B. pucao u dvojicu hrvatskih vojnika, a da je i sam čuo kako su se M. B. i optuženi R. B. hvalili time. Pored navedenog, svjedok J. V. je na raspravi iskazao da mu je pokojni M. B., zapovjednik voda u kojem su bili M. B. i optuženi R. B., pričao nakon što su se vratili iz akcije da su hrvatske vojnike D. T. i M. J. ubili upravo M. B. i optuženi R. B. Osim toga, navedeno se može povezati i sa iskazom zapovjednika Skradске čete, D. K. koji je iskazao na raspravi da je krivnja oca i sina (M. B. i optuženog R. B.) u tome što su imali duge jezike i pričali da su ubili neke hrvatske vojnike. Prema tome, s pravom je prvostupanjski sud prihvatio iskaze neposrednih svjedoka S. M. i M. G. danih na raspravi kao vjerodostojnima, logičnim i životnim, a njihovi su iskazi posredno potvrđeni i iskazima svjedoka M. M., J. V. i D. K. Stoga nije u pravu braniteljica optuženika kada tvrdi da u ovom postupku nije sa sigurnošću utvrđeno tko je pucao u pripadnike Hrvatske vojske, oštećene D. T. i M. J., a da je u ovom postupku ispitan velik broj svjedoka koji su se nalazili u blizini oštećenika i koji su također mogli pucati u njih.

Prvostupanjski je sud pravilno utvrdio da je optuženik pucao vatrenim oružjem u oštećene hrvatske vojnike M. J. i D. T., jer je način na koji su usmrćeni utvrđen svjedočkim iskazima S. M., M. G. i J. V. koji su naveli da je njihov vod imao automatske, odnosno poluautomatske puške, time da su zadobivene ozljede oštećenika konstatirane od strane patologa u knjizi umrlih bolnice u K., a njihova smrt je evidentirana u matici umrlih matičnog

područja D. R. Okolnost što iz nalaza i mišljenja stalnog sudskog vještaka prof. dr. sc. D. C. proizlazi da nije izvršena obdukcija na tijelima oštećenih M. J. i D. te da izostaje precizniji opis strijelnih i eksplozivnih ozljeda na tijelima zbog čega nije moguće sa sigurnošću zaključivati o koliko strijelnih ozljeda se radilo, sa koje udaljenosti su nastale, te kakav je bio međusobni položaj u trenutku ranjavanja pa ni redosljed ozljeđivanja, ne dovodi u sumnju zaključak da su oštećenici ubijeni vatrenim oružjem te da su zadobili navedene ozljede. Navedeno tim više što je vještak naveo da je moguće da se radi, kako o strijelnim ozljedama, tako i opisanoj eksplozivnoj ozljedi glave, koje mogu biti posljedica brzog streljiva ispaljenog iz automatskog ili poluautomatskog oružja, kao što je to naveo patolog u svom nalazu. Prema tome, okolnost što spisu prileži potvrda da je pištolj ... mm broj ... ratni plijen vojnog obveznika „R. B.“ koja bi po tvrdnji obrane mogla upućivati da je optuženik posjedovao samo navedeno oružje, ne dovodi u sumnju zaključak da je optuženik bio zadužen ili posjedovao drugo vatreno oružje, pogotovo kada navedeni svjedoci opisuju da je njihov vod imao automatsko i poluautomatsko oružje, ali i neko drugo oružje, budući da su se po izlasku iz vojarne L. u akciji proboja tenkova prema „slobodnom teritoriju“ opremili različitim streljivom.

Imajući na umu sve izloženo, prvostupanjski je sud sve činjenice potpuno i pravilno utvrdio te je sa sigurnošću našao dokazanim da je optuženik (zajedno s M. B.) počinio kazneno djelo na način kako mu je to i stavljeno na teret potvrđenom optužnicom.

Međutim, opravdano braniteljica optuženika u žalbi tvrdi da je optuženiku za počinjeno kazneno djelo izrečena prestroga kazna zatvora.

Naime, iako je prvostupanjski sud pravilno utvrdio olakotne okolnosti na strani optuženog R. B. koje, u skladu s odredbom članka 47. KZ/11., utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša, a to je njegova dosadašnja neosuđivanost i protek vremena od počinjenja kaznenog djela ratnog zločina, ocjena je ovog drugostupanjskog suda da je tako utvrđenim olakotnim okolnostima ipak trebalo dati veći značaj. Stoga je trebalo u tom dijelu prihvatiti žalbu braniteljice optuženika te pobijanu presudu preinačiti u odluci o kazni i optuženika zbog počinjenog kaznenog djela ratnog zločina iz članka 91. stavka 2. točke 6. KZ/11. na temelju članka 91. stavka 2. KZ/11. osuditi na kaznu zatvora u trajanju od devet godina.

Ta je kazna primjerena, kako svim okolnostima djela, tako i osobi počinitelja te pogodna da ostvari svrhu kažnjavanja iz članka 41. KZ/11. te izrazi društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela, jača povjerenje građana u pravni poredak utemeljen na vladavini prava, utječe na počinitelja i sve druge da ne čine kaznena djela kroz jačanje svijesti o pogibeljnosti činjenja kaznenih djela i o pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja te omogući počiniteljici ponovno uključivanje u društvo.

Budući da ispitivanjem prvostupanjske presude nisu nađene ni povrede zakona na koje ovaj drugostupanjski sud, na temelju odredbe članka 476. stavka 1. ZKP/08. pazi po službenoj dužnosti, to je na temelju članka 486. stavka 1. i članka 482. ZKP/08. odlučeno kao u izreci.

Zagreb, 7. studenog 2019.

Zapisničarka:
Maja Ivanović Stilinović, v.r.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v.r.

